existimatur immissa post Baptismum: dicunt adversarii, cum prius non credunt, ita Christum extendisse Sacramentum hoc, cum sic magis conveniret uxoribus poenitentiae, et magis conformaretur huic iudicio, in quo non nisi legitime damnatus reus non subditus, modo subditus existimetur? Directe respondeo, Christum ita potuisse instituere, non tamen ita voluisse: tum quia opus non erat, uxoribus poenitentiae accipere veniam a Sacro, ut delerent peccatum, quia non est: tum quia non oportuit, ut Sacramentum omni taxetur quoad hoc iudicium huius: tum denique quia institutio Sacramenti talis credenda est, qualis exponitur a Doctoribus, et P.P. a quo magno fit de peccato omisso, non de parte existimato. Obc 4: Sacramentum extremae unctionis non supponit essentialiter praeteritionem peccati, ut docet Emin. D. tomo 4 in 3 partem disp. 42 sect. 2, et Lugdunensis de Sac. tract. 4 disp. 3 q. 5 refert pro hac sententia plures alios auctores: quia nec Sacramentum poenitentiae. Probatur consequentia 1°: quia Trid. sess. 14 cap. 1 de extrema unctione ait, unctionem esse Sacramentum consummativum poenitentiae: 2 quia extrema unctio non minus quam Sacramentum poenitentiae est medicina: quod Lugd. et alii Sacramentum supponit essentialiter aegritudinem in anima. 3 quia sicut forma poenitentiae ait: ego te absolvo a peccatis tuis, ita forma extremae unctionis ait

indulgeat tibi Deus, quidquid deliquisti; sed forma extremae unctionis valida, et vera esse potest sine praeteritione peccati, ut fuit in Beatissima Virgine: quod est, forma absolvo. Resp. antecedens non adeo verum esse, ut graves auctores illud non infringant, negantes B. Virginem fuisse capacem extremae unctionis, quia caruit peccato originali. Imo nulli cum Card. de Lugo tenent, neminem esse talis Sacramenti capacem, qui aliquando actu peccaverit, et ideo non ministrari infantibus, nec perpetuo amentibus. Admisso tamen antecedenti cum communi sententia, nego consequentiam: Ad 1um probationem respondeo, extremam unctionem esse consummativam poenitentiae in eo, qui poenitentia indiget et eam non consummavit; non autem in eo, qui poenitentia non indiget, neque enim supponit essentialiter poenitentiam consummatam: sic Baptismus est remedium peccati originalis in eo, qui macula tali supponitur; non tamen supponit essentialiter maculam tali peccati, alias non fuisset valide ministratus B. Virgini Mariae. Ad 2am probationem respondeo, unctionem esse essentialiter medicinam corporis infirmi, quatenus non est instituta, nisi pro infirmis corpore, nec valide conferri sanis, aut bene valentibus

bus: nego im ee medicinę ablutę essentialiter sanatiuę peti cum illud essentialiter n supponat; ualide enim, ut licite collata fuit Sᵃ Exm.ᵃ D. et alios quam plures Theologos B. Virgini cum certa nota immunitatis ab omni labe ꝗ Originali; quam abiduuo habuerunt Apostoli: erat quoque extrema vnctio medicina peti, si suscipiens illam peto fuerit infectus: inde forma huius Sacramenti hic conditionata; eius enim e dicere: indulgeat tibi Deus quid quid deliquisti, ac si diceret, si deliquisti, ut patet ex explanatione D. Jacobi in Ep. Canonica cap. 5 ait: si in peccatis dimittentur ei: forma pᵒ ablutionis e essentialiter remissiua peti, et intra iudicij prolata: inde nisi illi addatur conditio, e ablutiua, et essentialiter supponit peta, cᵃ quę fertur tamquam sententia. dicendo quod essentialiter modo reddit in peta forma unctionis, ac forma poenit: et hic patet responsio ad 3ᵐ probationem. Ut alias obiectiones praecaveas, notandum primo, Scrip. Italia, et PP. postulare ad ualorem huius Sacramenti materiam. et formam non ita cum quę, sed formam remissiuam intra iudicij supponentis eam, quę eam cum agatur cum Deo, n solum debet ee probata, ut

in iudicio huo, sed quoque debet ee uera. Notandum secundo, formam ablutionis, ee ablutam cᵃ praeteritionem peti, quam essentialiter suponit, licet conditionata sit cᵃ actualem ipsius remissionem: ydeo idem e dicere: ego te abluo a peccatis huiusmodi, ac dicere: ego tibi confero gratiam de se remissiuam peti, aut peccatorum, quę commisisti. Notandum tertio euenit in forma Baptismi; quod licet non fuisset institutus, si Adamum n peccasset, ac proinde destinatus ad delendum pecum Originale; n tamen suponit essentialiter praecessisse pecum: ipsi cut enim quod ex se lauatiuus Originalis peti, infundus gratiam, imprimens characterem, et intrinseci baptizatum intra gremium visibilis Ecclesię: inde ipsius formę Baptismi ego te baptizo hoc e: ego tibi infundo gratiam de se sufficientem lauatiuam Originalis peti, et aliorum a illa commisisti: hęc autem ipsius hic n potest ablui, quę cum sit iudicialis, praescindere nequit ab existentia criminis, sicut omnino aduersarios nequit praescindere ab illius existentia, saltem existimata. Notandum denique nil aduersarijs prodesse, quod Daly Trid sec 5 doceat, formam Baptismi fore falsam, si paruuli, qui baptizantur

n strahere peccatum Originale. Deinde enim expresse lo
quitur de Sacro Baptismi in remissione peccatorum
collato; si autem Originale peccatum non esset
stracto, Sacramentum non esset initium.
Deoque falsa esset ex defectu intentionis, et in hoc se
su aspirdus e D. August. inferens, peccatum Originale
ex Baptismo parvulorum; frustra enim institueretur
Baptismus in remedium peccati, si peccatum a nullo tra
heretur. Notandum denique, esse solum materiam esse aptam dispositio
ne huius Sacri; quæ deserviat ad finem institutionis
infundendi gratiam ut iudicialiter remissivam, ad quem fi
nem utique requiritur crimen, seu peccatum, non solum probabi
liter existimatum, sed et verum.

Finis primæ
Disputationis

Disputatio secunda

An, et quatenus sint materia hu ius Sacramenti peccata venialia, dudum iam remissa, et in instanti Baptismi commissa?

Sectio 1.a

An peccata venialia sint materia sufficiens?

Nota in præsenti dubium de veniali supposito mor
tali; cum ex Trid. sess. 14 cap. 5, peccata venialia rec
te, et utiliter in confessione exponi, tametsi licite
possint reticeri: dubium igitur est: an seorsim a pecca
to mortali sint venialia materia sufficiens? Affir
mativa certa est; quia peccatum veniale vere peccatum est, ut

oes imponit. cum D. Tho 1.2.e q 72 art 5, et alibi;
sed initio huius Sacti sine ulla limitatione se ex
tendi ad peta post Baptismum omisa: g° et ad venialia
Constat g assertionis veritas ex coi Ecclesiae sensu, et
ex pio fidelium usu, accedentium ad hoc Sactum cum solis
venialibus. Tum (q Sactum poenit valde ministratur
c^a ea peta omisa post Baptismum, quae versatur circa
res poenit; sed haec versatur q c^a venialia, ut pa
tet ex D. Aug. Ep 48 ad Vincentium, aiente: nec
quisquam putes a quocumque seu magno, seu parvo pe
cato ad correctionem sine poenit posse transire. Ut
autem n leves difficultates, quae obici solent, facile solvam,
variis assertionibus rem hanc declarabo. Asero 1°, peccatum
veniale remitti posse p solam attritionem extra Sactum
poenit. Ita apud Cm D, D Thos, D Aug, et D Bo
naventura, Prob: cum (q leviora offensa multo facilius dimi
ttitur, quam graviora; sed graviora dimittitur p attritionem
intra Sactum: g° leviora p attritionem extra illud. Confirma
tur: hoc iustus p attritionem venialium meretur augmentum

gratiae ex^a cor moxy regn; sed valde congruentiae ami
citiae legibus, ut dum augetur amicitia, leves offen
se remittantur, illis saltem quarum datur retractatio
g° p attritionem extra Sactum remittuntur hoi iusto pec
ta venialia.

Asero 2: ad remissionem peccatorum veni
alium intra Sactum poenit requiritur dolor superna
lis, et efficax alicuius saltem pecti venialis. E sententia
cois contra paucos, qui cum P. Granados tract 7 de poe
nit trac 4 disp 1 n° 3 censent sufficere displicentiam inefi
cacem. Asertio autem cois quoad 1am partem patet; qa
ad effectum supernalem, qualis e infusio gratiae n sufi
cit dispositio, quae s actus mere nalis: g° requi
ritur dolor supernalis. Quoad 2° 3° partem probatur
sic: ad valorem huius Sacti; qdo confessio fit de solis ve
nialibus, requiritur ille dolor, quem indefinite postu
lat Trid sess 14 C 4 ad confessionem; sed Trid loco cita
to indefinite postulat ad confessionem dolorem, qui peccan
di voluntatem excludat, qui quidem e dolor efficax: g° Con
tra: Ideo requiritur dolor supernalis (ut tenet cois sententia) ...

ad ɔfesionẽ de mortalibus, quã de venialibus; q.a tã
ad unã, quã ad aliã postulat Trid. ad valorẽ Sacri=
menti ut partẽ malẽ: sic q.° n sufficit dolor vir
tualis, seu virtualis displicentia sita in desiderio ɔfi
tendi; idq̃ dicendũ e de dolore efficaci: requiritur q.° dolor,
qui supernalis sit et efficax. Asertio 3: posito dolore
efficaci, l de aliquo pecto veniali, l de mortali iam
remiso, sufficit ad sacralẽ remisionẽ ceterorũ ve
nialiũ, quorũ ɔfesio fit, displicentia eorũ virtualis.
Prob: q.a sl posito dolore suffis ad valorẽ Sacri, qu
alis sine dubio e dolor efficax de aliquo veniali, l mor
tali iã remiso, validũ subsistit sacrũ: q.° ne eius illi
negetur virtus ad remittenda venialia, quæ aliis Sac
tis ɔceditur; atqui Sacro Baptismi hæc virtus certo
ɔceditur, et de reliquis Sacris idq̃ sentit verosimilior
sententia apud Exm D dis 12 de pœnit sect 5 n 13
q.° et Sacro pœnit redenda e. Hinc deduces, pecta
venialia, de qq e dolor efficax sil cũ ɔfesione re
mitti quoad sufficientiã p specialẽ virtutẽ huius Sac

ri; reliqua v.° venialia, quæ tacentur l ex industria, l ex
oblivione, de qq tm habetur displicentia virtualis re
mitti p efficaciã quasi indirectã totalẽ ei Sacro.
Asertio 4.
si ɔfesio fiat de solis venialibus, necesse e propositũ
efficax vitandi saltẽ aliquod ex illis, de qq pœnitens do
let, et quæ ɔfitetur. Notandũ tm, 2.a Card de Lugo
sufficere propositũ minuendi venialia in aliqua=
specie. Prima pars asertionis patet; q.a Trid sess
14 requirit dolorẽ cũ proposito emendationis: q.° qui=
sola venialia absq̃ proposito ad Sacrũ deferret, pra
vã irreverentiã Sacro irrogaret, peccaretq̃ lethali
ter: q.° Secunda asertionis pars q̃ patet: q.a suffi
cit dolor efficax de eo, q.d venialia dicerat specie in
fuerint imminuta: q.° q̃ sufficit propositũ efficax
minuendi illa; nã in materia n necessaria, ut sunt pecta ve
nialia, sicut n requiritur dolor de oi veniali ɔmiso
ita nec propositũ de nullo ɔmittendo, sed sufficit do
lor efficax de eo, q.d venialia dicerat specie in fue

sint minuta; hic enim verum, et efficax dolor e de peccato veniali: ergo sufficit propositum efficax minus de peccata venialia in tali specie.

His assertionibus stabilitis, facile respondetur obiectionibus, quae opponi solent. Si obicias, superfluam esse virtutem huius Sacti ad remissionem venialia, quae esse supponuntur remissa per attritionem prius suppositam, et ad confessionem requisitam. Respondeo, non esse superfluam, sed valde utilem ad remissionem illorum peccatorum venialium, de quibus non detur attritio, sed sola displicentia virtualis. Sed replicabis: ergo otiosa erit virtus Sacti respectu solorum illorum peccatorum venialium, ad quae tendit attritio. Respondeo, neque ad illa esse otiosam: primo; quia licet hic non deserviat ad remissionem venialis culpae, deservit tamen ad maiorem remissionem poenae: 2o; quia licet supponeretur venialia plene remissa penes culpam, et poenam, adhuc deberet, cum possit subsistere Sacramentum absque attritione relata ad illa venialia, detrahere rupta: sic licet per contritionem perfectam supponuntur remissa peccata lethalia ante Sactum

adhuc virtus Sacti non otiosa; quia non supponit praeviam contritionem perfectam.

§. Obic iterum: peccata venialia remittuntur publice Sacro absque ullo dolore efficaci ex opere: ergo et per Sacramentum poenitentiae. Respondeo negando consequentiam. Ratio disparitatis est; quia alia Sacta non important talem dolorem, ut similiter sui partem, quam tamen importat Sacramentum poenitentiae: unde dolor efficax in hoc Sacro non requiritur praecise, ut venialia remittat, sed ut sit Sactum: sic ablutio in Baptismo, et unctio in extrema unctione non requiruntur praecise, ut venialia deleant, sed ut Sacra sint. Replicabis: quando plura venialia ad Sactum deferuntur non potest sufficere dolor de uno tantum veniali: ergo Prob ans: absolutio debet cadere supra omnia: ergo de omnibus debet esse dolor; alias graviter peccaret, qui sacerdoti non offerret quattuor hostias consecrandas, quarum aliqua non esset triticea, quia supra omnes cadit consecratio, ita scilicet qui plura peccata venialia sacerdoti confiteretur, si de aliquo, vel aliquibus dolorem non haberet. Respondeo, negando ans ad probationem concesso antecedenti, nego consequentiam: disparitas ad paritatem allatam in consecratione consistit in eo quod ut remittatur peccatum veniale per hoc Sactum sufficit

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO

ablue dolor requiratur ad ualorem Sacti; quiquis dolor ad tale ueniale n recor; at si ita recratio fiat in hac hostia determata, n sufficit, ut sijsta cum aliis tritícis: 2: q a tot fuit rreenationes, quot ss hostiæ: ydo si aliqua n esset tritica, reeratio c al lg esset inualida; at 1° c a plura uenialia una adit abluo, quæ ualida óio e, si de eorum aliquo datur uera attritio, cum hæc sufficiat ad ualorem Sacti.

Sectio 2ª

An, et quatenus peccata dubia sint materia huius Sacramenti?

Cum dubium c a peta multiplex esse posit, multiplici q assertione quæst proposita resoluendum e. Dubium q°c a petum pt ee primo ita negatiuum, ut l nullum, l leue fundamentum s ad prudentem dubitandum de peto: tale ee solet dubium scrupulosis frequenter occurrens, qui l fundamento carent ad prudenter dubitandum, adhuc tm dubitant, peccauerint necne, eo precise q n sciunt euidenter, se n peccare.

De hoc dubio nulla apud autores dificultas, cum tra lex certum s n fuisse petum: ydo petum ita dubium n e materia sufficiendum. Secundo dubium ee pt, ita ut sufficiens sit fundamentum posit s ad iudicandum n fuisse petum, quæ ad oppositum adsit grauis recturam: sg sufficienti fundamento posito mouearis ad credendum, te n peccasse, nec fp premisso grauis aliqua rectura, nec alia prudens ratio, nisi pura reflexa, qua cognoscis, graue illud fundamentum p n peccatio n ee certum, sed tantum probabile. De hoc itg dubio nulla e dificultas, neq petum sic dubium e materia naria Sacti pœnit, cum iudicium illud de n peccato, sed de eo, q n peccaueris, l solum probabile speculatiue; at Iº ita sijstum cum contraria fundamenti prudentis in contrarium reducitur hic, et nunc certum moraliter practice.

Tertio pt ee dubium ita suspensiuum, ut quis n s motiuum ad affirmandum, l negandum q probabiliter. obiectum directe attamen adsunt tm rectiuna aliqua sufficientes ad generandum prudentem suspicionem de probabilitate illius motiui, ita ut consequentia hois prudentis in tali statu constituta sint nec.

probabiliter dicere possit, se peccasse, nec se non peccasse, sed
obus inspectis, se prudenter suspensum esse, et ad neutrum se
velle posse. Hoc est praecipuum dubium praesentis quaestionis. Quod
autem demum dubium esse potest suspensionis ortum ex equi
librio motivorum probabilitatis: exemplo rem declaro: an
sis dedisti deexistentia peccati, seu de eo, quod peccaveris in
instanti A; quia pro hoc tibi occurrebant gravia fundamenta
ad talem assensum, et nullum occurrebat pro dissensu; postea vero re
maturius considerata, non minora se tibi offerunt fundamenta
ta ad dissentiendum, seu ad iudicandum, te non peccasse, ideoque
suspensus haeres huc, illuc impulsus, hinc, inde retrac
tus ex varietate motivorum. De hoc ergo dubio non levis
difficultas.

Hac explanatione praemissa, dicendum, cum dubium pri
mi, et secundi generis nullum esse obligationem confitendi peccata
illis modis dubia; non in utroque casu existentia est prac
tice moraliter certa de carentia peccati, vel certe de nulla
obligatione illud confitendi: ubi enim nullum est prudens funda
mentum de existentia peccati, sed potius prudens fundamentum
de carentia illius, certo cognito, nullum est praeceptum de

confitendo peccato, cum certum sit, non dari praeceptum ad confi
tendum peccatum non apprehensum cum prudenti fundamento.
Quod
attinet ad dubium tertii generis, supponendum 1.° non esse
licitum confiteri peccatum ita dubium quasi certum; quia esset
mendacium in re gravi, ac proinde grave peccatum, nisi
si forte ignorantia excusaret. Supponendum 2.° cum, qui
sola peccata dubia confitetur, absolvendum esse sub conditione,
ne sacramentalis absolutio periculo falsitatis exponatur.
Supponendum 3.° utilissimum esse, non solum peccata dubia vel
cum certis confessario exponere, sed etiam sola dubia confi
teri, quando certa non sunt. Supponendum denique, confessarium te
neri ad absolvendum sub conditione poenitentem sola peccata
dubia exponentem, non solum urgente necessitate, sed etiam extra
casum necessitatis, ut fert communis opinio.

His suppositis
aiere 1.° si certus sis de peccato mortali commisso, et
negative dubites, an illud sis confessus, teneris confiteri
ac proinde peccatum hoc modo dubium est materia necessaria
huius sacramenti. Est sententia fere communis contra Caramuelem.

Prob: in dubio suspensiuo melior conditio possidentis; sed hic casus possessio stat pro obligatione confessionis, fundata in peccato commisso: ergo. Confirmatur: cum tali dubio imprudenter omnino diceres, te esse confessum: ergo et te non esse obligatum ad confessionem. Prob. consequentia: qui certus est, obligationem extitisse, et nec probabiliter dicere potest, se illam obseruasse, nec probabiliter dicere potest, eam obligationem iam non esse; sed hic casus certus eras, obligationem extitisse, et nec probabiliter poteras dicere, te illam obseruasse: ergo.

Confirmatur 2: qui negatiue dubitat an audierit Sacrum, an recitauerit officium, ad quod ex praecepto tenetur, obligatur audire, aut recitare, nisi per probabiles rationes excusetur, in quo casu iam non erit dubium negatiuum, sed positiuum: ergo similiter in nostro casu. Ratio autem huius doctrinae est; quia solutio debiti certi probari debet a debitore, ut eximatur ab obligatione soluendi; non enim praesumitur solutio, nisi probetur, ut patet ex lege quinquaginta ff. de probationibus; atqui in nostro casu poenitens non potest probare, se

soluisse debitum confessionis: ergo ad illud manet obligatus. Imo P. Tamburinus in methodo expeditae confessionis cap 3 §3 ait: quod si has rationes probabiles censes, et non certas, quod peccaueris; nullam autem rationem probabilem habes, quod non peccaueris, aut quod confessus fueris, tenearis pariter ad confessionem; quia quod in hoc casu possessio stat pro praecepto confessionis.

Verò 2: si dubites negatiue, an commiseris peccatum mortale, nec ne [illegible] suspicionis etiam leuis non possis prudenter decernere ad dicendum, quod non peccaueris, sed remaneat suspensus, teneris confiteri; ideoque peccatum sic dubium est materia necessaria huius Sacramenti. Haec est communior inter Theologos contra cum D. Thoma et Ex. contra Caramuelem, Mancinium, et alios, quos usque ad 22 numerat Caramuel lib. 3 moralis Theologiae disp. 4a, quorumque authoritas exigua est, sicut numero grauissimorum D.D., qui nostram sententiam sequuntur, comparetur.

Probatur quoad cons, et nra sctia: Christus instituens
Sacramentum Poenitentiae potuit illud extendere ad lethalia
dubia tamquam ad materiam cum obligatione confitendi: quod tamen
instituisse dicendus est. Ans omnino uerum est. Probo
consequentiam: supposita possibilitate talis institutionis
in ordine ad factum stare debemus pro communi Ecc-
lesiae praxi, et antiquissima fidelium per-
suasione, quae censeri debet ab Apostolis tra-
dita, ac proinde a Christo instituta; sed pra-
xis Ecclesiae, et fidelium persuasio est, quod peccata
dubia sint materia necessaria, et cum obligatione confi-
tenda, ut fidelium praxis experientia nos do-
cet, qui peccata huiusmodi semper ut dubia confi-
tentur: ergo
2° Probatur 2ª ratione, qui dubius est de
peccato lethali non potest accedere ad Eucharistiam, quin
prius accedat ad Sacramentum poenitentiae
vel habeat contritionem perfectam saltem existimatam
ergo qui dubius est de peccato lethali, si habeat
copiam confessoris non potest accedere ad Eucharistiam

quin prius accedat directe ad Sacramentum
Poenitentiae: ergo quia tale peccatum dubium est
materia necessaria huius Sacramenti. Antece-
dens neque negatur, neque negari potest ab ad-
uersariis. Primo: quia nullus potest accedere ad Eu-
charistiam, quin probabiliter saltem existimet se esse
rite dispositum, non potest autem se adhuc
probabiliter dispositum existimare ille, qui
conscius peccati dubii neque accedit ad Sacra-
mentum Poenitentiae, neque elicit perfectam
contritionem, saltem existimatam. Secun-
do: quia ut quis accedat ad Eucharistiam
oportet, ut seipsum probet iuxta Aposto-
lum ad Corinthios 11, homo autem du-
bius, vel qui dubitet de peccato lethali, quique
contritionem non habeat, aut saltem ex-
istimet, neque confessus prout ad Sacra-
mentum requiritur, non potest seipsum
probare: ergo neque potest ad Eucharistiam
accedere.

Ex qua patet 1° q° in antecedentis veritate stat
quaestio, et infringuntur plerasque Adversariorum
arta: ex illo enim patet, obligationem certam poeni
tendi oriri posse ex culpa dubia: cur q° oriri non
poterit contra obligatio confitendi? Patet q° ex illo
non semper, et ubique meliorem esse in dubio conditionem po
ssidentis. Secundo q° antecedens est verum quatenus in
dubio fortasse peccatum fuit; namque fortasse fuit pec
catum, ut per poenit. remittatur, ne sit impedimentum Eu
charistiae recipiendae; at qui si forte peccatum fuit, non
solum est impedimentum Eucharistiae recipiendae ut nondum
remissum, sed q° ut nondum confessum: q° non modo lgda est ?
tio de illo, sed q° est confitendum. Mox quoad 2°am partem,
in qua est difficultas, prob: q° dum est copia confessoris
vel certus sit poenitens, peccatum lethale esse per contritionem re
missum, adhuc tenetur ad illud confitendum, ut ad Euchari
stiam rite dispositus accedat. Tertio: q° qui poenit
agere sub mortali tenetur, conscientia peccati lethalis
gravatur; sed sic q° Trid qui ita gravatur debet confiteri
ut Eucharistiam suscipiat: q° si dubius de peccato letha

4

li tenetur sub mortali dicit, seu poenitere agere de
illo, ut ad Eucharistiam accedat, tenetur q° illud confi
teri, si detur copia confessoris: q° q° est natura varia hu
ius Sacri. Confirmatur ultimo: qui dubius est, an pe
caverit, quinquies, vel sexies, non satis se accusaret
dicendo, se certo peccasse quinquies, eo q° sextum pe
catum sub dubio est: q° et sextum peccatum deberet sub du
bio confiteri, et unicum peccatum est integre occurrens sub il
lo dubio.

Assero 3: si certus sis, te peccasse; du
bites autem negare, an peccatum sit mortale, vel veniale, te
neris confiteri. Prob: q° tam in hoc casu, quam in casu
praecedentis assertionis dubium est, an sit omissum peccatum
lethale: q° eadem est utrobique ratio. Dices: q° peccatum est
certo commissum, dubium autem, an sit lethale, vel veniale, cer
ta quoque est obligatio; non tamen, q° dubium est, an sit omissum
peccatum lethale necne. Ratio disparitatis est, q° q° peccatum
est certo commissum non est dubium facti, sed Juris, et de non
dubitatur, an peccatum sit, sed an peccatum, q° est, sit mortale,
vel veniale. Contra disparitas haec nulla est: tum q°

in hoc casu dubitatur, an pecc. i mortale, l veniale;
hæc autem quæstio e facti, n minus q̃ alia, inqui
rit, an s, l n. R̃. q° lt s dubiu Juris, nulla po
tenc stat p veniali, potius quã p mortali: q°
p neutro stat Jus: q° manet vestra dubia circa
quæstionem facti, an A existat mortale, l n: q° ea
d. ro rao e in casu præsentis assertioni, ac in
casu præcedenti. Quod attinet ad 4 dubiu asser.
primo: n dubitet potue, an commiserit pecc. mor
tale, nec ne, ita ut ad neutrã contradictionis par
tẽ se possit determinare, tenetur ad confessionem. Probatur:
nã qui ita suspensus e, ut ad neutrã contradictioni
partẽ se possit determinare, eo q̃ fundamenta utrinq æqua
lia mutuo se elidant, neq etiam imperio voluntatis
possit assentiri, l dissentiri determinare, manet in rei veri
tate eodẽ modo dubius de pecco mortali, ac qui
de illo negative dubitat dubio suspensionis; sed qui
ita dubitat, tenetur ad confessionem, ut supra dixim
us: q°

Aiuo 2: si dubites de pecco posse, ita tamen ut
probabiliter existimes, te n peccasse, l pecc. sine
esse ẽ in confessione exponendũ n teneris ad confe
ssionem, q̃ vis opinio contraria sit æque, l magis pro
babilis. Hæc assertio sequitur ex pluribus doctor
qui docent, licitũ ẽẽ uti opinione minus proba
bili stantis p libertate, modo absolute s probabilis, q̃
in specie æque probabilis, aut q̃ probabiliori,
stantis p lege: huiusmodi ss Cm 2 disp 22 sec
tione 2 P. Sanchez, Card de Lugo, Granado, Me
rcier, et plerique Theologorum cũ D. Thoma. Ratio e, quia
in rebus practicis sat hoc licite sequi opinionẽ, quæ
satis prudenter docet, aliquid ẽẽ licitũ; sed ois opinio
vere probabilis satis prudenter docet, aliquid ẽẽ li
citũ, quamvis alia s q̃ probabilior p lege: q° licite
sequitur opinionẽ probabilẽ p libertate, lt alia sit pro
babilior p lege: q̃ licite n confitetur pecc., q° adest op
inio probabilis, de eo, q° n i commissũ, l eq i in confessione
exponendũ: ultima consequentia stat; q° cũ illa opinione ve

re probabili videcat prudentia, in ee mag ifugdi
leg obligaong ifugdi fuisse extinctg. Minor pri
mi silogismi pedet ab illa prolixa quaeg, et ita
existimo in praxi fere inutili quaest de usu
opinionis probabilis, a qua nunc praescindimus, q
mai inutili n e. M
Maiorg eiusdg silogismi probo
1° sic: ad licitg detraong mag violytis n requiri
tr evidegs, et certa notia de honeste talis detraxo
nis; alias cu raro post hoc ad evidegtg, aut cer
tg rerg notitg pervenire, raro q posset se licite
detraxe: q° ut certo licite operetr, satis e, si
opinong satis prudetg sequatr, quae doceat, talg
detraong ee licitg. Prob 2 eadg maior: q° si poe
nitgs dicat, se omisisse pecy mortale, ducto op
inionis probabilis stgtis p libertte q probabiliori
in specie stgtis p lege, tenetr ofessarius ey absolue
re ro° coronas. At sgtg; n aliug teneretr, nisi poe
nitgs licite ageret, sequgdo opiniong minus pro
babilg, vere tm probabilr doctg, ee licitg eg opi

niong. Dices: n e satis prudes opinio probabi
lis p liberte in specie probabilioris p lege. Ca
vg facilite, quae td asseris, ego nego. Rao e; q° si
aut speculativa probabilitas n minit in indi
visibili, ita neg practica prudentia: q° sicut pt
opinio ee absolute speculative probabilis in spe
tu probabilioris, ita et satis prudetr practice
dirigens in specie prudetioris: ng neg probabili
tas, neg prudentia destruit probabilitg, aut pru
detg opinionis opositae, nisi attingat summy gra
dy in suo genere. Nogdy tm, q° b opinio su
pra probata omitgdi pecy probabilr eg ofenim
aut probabilr n omins, vere probabilis v, et in
praxim deduci posit, q° ex illa omissione n im
mineat periculy frustrationis alicuius medij neces
ci, et nari ad salutg: secus q° si tale periculy im
mineat. Unde nihil in articulo mortis ey pro
babilr de peto omisso, et nondy exposito, nec ra
mo, tenetr, illud pecy ofiteri, q si probabilitas

opinetur non esse omissum, aut non esse confessum. Ratio; quia

tunc casus non solum tenetur hoc attendere ad honestatem ac

tionis, ad quam utrumque sufficit, si opinionem vere pro

babilem sequatur; sed tenetur attendere ad ponendum me

dium validum, utrumque remissivum peccati, nempe cum per tunc non

suppono adesse aliquod aliud medium remissivum pecca

ti praeter Sacramentum poenitentiae, nempe occurrit aliud peccatum praeter

illud dubium.

Inquires quid dicendum sit, si hoc ille

in tali articulo constitutus haberet aliud peccatum certum confes

sum, teneretur ne exponere peccatum illud dubium sub

conditione cum illo peccato certo, vel non confesso, vel tunc primo exponendo?

Respondeo, tunc non esse necessariam confessionem peccati probabiliter

non omissi; quia si fuit omissum, remittetur ei indirecte

per absolutionem cum materia certa, dummodo habeat dolo

rem ex motivo universali omnia peccata lethalia comprehendente.

Inquires iterum: si possit recipere extremam unctionem,

poterit tale peccatum dubium tacere, an non? Respondeo, ad

huc in eo casu praemittendam esse confessionem peccati proba

biliter omissi, si fieri potest: tunc quia ad remissionem pe

non nisi virtute Sacramenti indirecte remissivo, dum est po

tius unum Sacramentum directe remissivum: tum quia facilius

est suscipere attritionem veram, quam contritionem existi

matam, quae necessaria est, ut vel in unctione remittatur pe

ccatum lethale, si forte est.

Sectio 3a

Solvuntur argumenta assertionibus supra positis contraria.

Obiicies 1o: Sacramentum poenitentiae est instar Tribuna

lis forensis; sed in Tribunali forensi non admitti

tur accusatio dubia, eo quod in dubio melior sit conditio

possidentis, et possit stare pro innocentia sui accusati:

ergo nec in Tribunali confessionis admittenda est accusatio

peccati dubii, et consequenter peccatum dubium non est materia necessaria confessio

nis. Confirmatur: scrupulosis datur consilium omittendi

peccata dubia; sed tale consilium non esset licitum, si peccatum

dubium confitendi esse tamquam materia necessaria; neque enim intelligendus est scrupulosis omnino peccati certum, quia tale peccatum est materia necessaria: quaero. Respondeo, in Tribunali fori externi non admitti accusationem dubiam; quia in illo non potest imponi sententia condemnatoria, quae quidem nullum effectum haberet, et perinde esset, ac si lata non fuisset, quod non ita accidit in Sacro poenitentiae: aliquae sententia absoluta incerta esset, quia etiam non esset absolute probatum: proinde oportuit, ut in Tribunali fori externi in casu dubio stare posset pro innocentia accusati; at in Tribunali poenitentiae, ut nemo ignorat, dari potest sententia condemnatoria quae suum habebit effectum, si peccata dubia sint in re vera; neque oportebat, ut posset stari pro innocentia poenitentis, qui si revera peccaret, privaretur illo remedio culpae, et susceptione gratiae. Ad confirmationem nego minorem: ideo enim solum dantur scrupulosi, quod omittant peccata dubia; quia prudenter iudicant, dubium confessionem non esse prudentem, et fundatam. Obicies 2°: consuetudo fidelium confitendi lethalia dubia non arguit obligationem

gationem illam confitendi: quia an orta sit ex [illegible] quod non constat ex fundamento in persuasione obligationis, potuitque introduci ob maiorem securitatem, et meritum devotionis: ex quo communi D. cum multis aliis in dubio praesumendum est, consuetudinem esse devotionis, non obligationis. 2° quia olim fuit antiqua consuetudo non celebrandi immaculatam conceptionem Deiparae, quin tamen propterea inferre liceat, eam consuetudinem fuisse traditam ab Apostolis: quae confirmatur. Licet fuerit antiqua consuetudo fidelium confitendi peccata dubia; non ideo licet inferre, talem consuetudinem traditam fuisse ab Apostolis. 3 quia antiquitus fuit consuetudo recurrendi [illegible] ex persuasione obligationis gravi [illegible] pro tenuissimo beneficio, et tamen hodie valde probabilem docent Auctores, non dari talem obligationem, quia beneficium est adeo tenue, ut non attingat tertiam partem sustentationis congruae; proindeque [illegible]

muetudinis recedendi a permanentiæ obligationis;
magis in timore, quam ratione fundatas fuisse: quod
& in casu nostro dicendum. Resp. probationem nego non
ingredere, ut muetudo fidelium ipsa lex obligans,
sed unice ut sit declaratio obligationis a Christo
institutæ, quod optime infertur ex antiqua fidelium
permanentia cum talis obligatione; neque enim ideo obli
devotionis, aut timoris tributa est ea muetudo
recedendi post dubia: tum quia Theologi ex mero timore
ti ante muetudinem hanc gerendam credebant, eam esse obli
gationem: tum quia Cam. D. et alij doctores, in dubio in
exprimendo esse muetudinem per devotionem, loquuntur
de muetudine requisita per modum legis, non tamen a more
dum declarationis, aut explicationis legis, quam dixerunt
iam parumper illi muetudini. Imo prædicari debet
debet, muetudinem existendam esse ca legem, quod plerisque
a viris doctis, et prudentibus in talis haec, et

casu moralis, atque difficilis versatur, qualis pro
cul dubio est, cum sit muetudo recedendi laborantia du
bia: et hic soluta manet prima antecedentis pro
batio, quam nego conclusionis probationem evertere non
patet. Ad 2am probationem dico, muetudinem negativam ali
quid omittendi non arguere præceptum ad omissionem tra
ctum, sed unice arguere, non existere præceptum ponen
di extremum oppositum: sic dicimus etiam muetudinem
non celebrandi immaculatam Virginis conceptionem pro
bare quidem olim non fuisse præceptum illam celebrandi; ne
gamus tamen, existere præceptum illam non celebrandi: hic
autem nil contra nos arguitur, agitur de muetudine
tum positiva, tum obligationis declaratoria. Ad 3am pro
bationem: exemplum de recitatione officij Divini nil pro
bat; tum primus enim ibi quæstio erat de muetudi
ne habente vim legis, quam ut talis sit, debet esse ratio
nabilis, et valida, talis autem non erat ea muetudo, ut a
Magistro Soto probatum fuit, qui primus nega

uit tali obligationi: deinde ibi nemo erat de
praecepto lectionarie, et orentio (?) supra equitatem
quod propter leuem utilitatem imponebat grauem obliga
tionem, cuius grande incuria acceptatio merito in
dubium uerti potuit; obligatio autem confitendi peccata
dubia reperitur in uali incertitudine, et incuria de
claratoria praecepti diuini, quod imponi potuisse, ne
mo negat, et impositum esse incertitudo declarat
partem eius plus afferat fauoris, quam oneris. Re
plicabis: oposita sententia non est improbabilis: ergo nostra
ut minimum erit probabilior: ergo ut minimum proba
bilius est peccata dubia esse confitenda; atqui uniuer=
sum (?) potest sequi opinionem probabiliorem: ergo tenetur poe
nitens, retinere (?) peccata dubia. Resp. replicationem
importunam esse: nam hic non loquimur de uirtute
practica, et reflexa, sed tantum directa, et specu
latiua, id est dico, quod licitum est, atque mentis
obnoxie directe attacti; non tamen ex ista reflexione supra
probabilitatem opinionis contrariae, a cuius censura

abstinemus, licet aliqui consistunt, esse esse improbabi
lem, quod tamen nos non dicimus: unice quod contendimus, opinio
nem contrariam non esse certo probabilem, neque ab extrinse
co, neque ab intrinseco; non ab extrinseco, quia AA contrarii
sententiam non exiguum ualdequam authoritati respu illorum, qui
negant; non ab intrinseco; quia ualde probabiliter di
ci potest, incertitudinem fidelium confitendi ex obligatione letha
lia dubia esse moraliter certum, ac proinde certum esse
moraliter obligationem. Obiic. 3: Concilium Trid. sess. 14 cap. 5
mandat narrare confessione non solum illa peccata, quae quisque
post diligentem excussionem conscientiae suae se Deum, et Deum
offendisse meminerit; atqui dubitare non me
minisse: ergo Conc. Trid. nullus tenetur confiteri lethalia
dubia, de quibus dubitat. Resp. distinguendo minorem: non
ne meminisse in sensu stricte philosophico, concedo
minorem; in sensu a Concilio intento, nego minorem, et consequentiam. In
tentio Concilii solum fuit excludere ab obligatione confessio
nis illa peccata, quae inculpabiliter, et post diligentem exa
minationem memoriae non occurrunt, ut damnaret errorem
haereticorum, qui, ut inuidiam crearent aduersus hoc

Sacr. dicebqt, q peta inculpabiliter oblivioni tradi
ta, et confitenda, q est impole: Fatd q aut n da
ri obligaones talia peta confitendi, sed et confitenda so
la illa, quorum hoc meminerit, id e, quae poenitenti
ti occurrunt, et quorum recognita hec; loquuntur autem
dubiorum recognita hec ratione dubia, ingeniis occurrunt,=
convenit hoc meminit, quia memoriae significat
n quidem memoriam certam, sed verum notitiam exclusiuam
oblivionis inculpatae. Replicabis: Fatd 2º nos=
obligat ad confitenda peta dubia, sed n obligat ad confitend
da peta nisi sub: q n obligat ad verum confitenda peta
dubia, licet postea cognoscerentur ut certa. Resp. admi
sa obligaone verum confitendi peta dubia, q dorigerent
ut certa, quae obligaones negat aliqui cum Cardinali
de Lugo, n ex illa inferri obligaonem confitendi bis ea
dem peta, quia 11 in recognita; cum enim peta ut certa lon
ge aliter sint in recognita, ac erant ut dubia, illa confiteri
ut certa, n e verum illa confiteri ut 11 in recognita, sed
denuo illa confiteri quia denuo in recognita 11.

Obicies 4.

qui dubitat de facto aliquo, vel de ortu obligationis
legis, n tenetur lege; sed qui dubitat de peccato mor
tali commisso, dubitat de facto, vel de ortu obligationis
confessionis: q n tenetur lege confessionis. Maior constat 1º
q dubitans de facto, vel de ortu obligationis legis dubitat
de lege, et sub dubio legis potior e p libertate. 2º q
dubius de reservatione, aut voto emisso, nec tenetur ad
ire superiorem p absolutione, nec voti observare. 3º
q dubium, de quo agimus aequivalet ignorantiae invin
cibili: q sicut nullus tenetur confiteri peta invincibiliter
ignorata, ita nec dubia. Resp. distinguendo maiorem:
n tenetur lege, postulante certitudinem facti ad inducendam
obligaonem, concedo maiorem: n tenetur lege, quae n requi
rat certitudinem facti, imo nec probabilitatem ad indu
cendam obligaonem, nego maiorem. Et ex probaone conclusionis
nis constat, legem confessionis n postulare certitudinem, neque
probabilitatem peti, sed sufficere dubium illius: sic qui du
bius e de homicidio perpetrato, certus e de irre
gularitate; q lex inducens irregularitatem, extenditur ad
homicidium dubium. Ad 1m probaonem ex iis dictis constat

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO

dubiu de facto, esse dubium de lege promulgatione fac-
ti, et non comprehendere dubium quod de lege confessionis nunc
verificatur, sicut quod nec possessio stet pro libertate, ut supra
supra vidimus. Ad 2um probationem dico, dubium de
reservatione peccati ideo non obligare ratione eiusdem religionis ad
rem superiorem, quia reservatio est lex onerosa, et non
certa hic esse locum casui peccata, de quorum reservatione
dubitatur. Sicut qui dubitat de voto libere ab
eius obligatione; quia non constat de lege aliqua obligante
ad votum dubium, et possessio stat pro libertate. Ad 3^am^ pro-
bationem: dubium suspensivum aequivalet ignorantiae invin-
cibili, quoad effectum iustificandi iudicium confessionem
peccati; non autem in ordine ad iustificandum illud extra verum
negotium; ideoque neque extra obligationem illud in confessione
exponendi.

Obicies 5: nequit satisfacere praecepto confes-
sionis, qui probabiliter existimat, se esse confessum, si ab
opposito sint rationes aeque, vel magis probabiles: ergo. Pro-
batur ant. 1°: qui certo novit, se debere decem, et tertiam
ex tertium probabiliter iudicat, se illa soluisse, adhuc te-
netur soluere: ergo qui certo novit, se peccasse, et si

probabiliter existimat, se confessum esse, adhuc tenetur confi-
teri. 2°: quia constitutus in articulo mortis, et habens iu-
dicium probabile de lethali commisso, tenetur illud
confiteri, et si probabiliter iudicet, aut se non peccasse,
aut se iam confessum esse. 3°: quia hic rationes utrimque aeque
probabiles, dubium manet suspensivum, non aliter ac si Petrus,
et Paulus essent aeque vero veraces, impossibile esset
assensum praestare Petro, dicenti Titium esse homicidam, pro-
pter testimonium Paulo, id ipsum neganti; eodem autem modo se habent
opiniones oppositae, dum sint utrimque probabiles. 4°: quia
si liceret ex iudicio probabili peccatum relinquere, li-
ceret et illud solum ut unicum confessionis materiam dare;
atqui hoc non licet, si adsit alia materia certa, ut constat
ex 1^a^ propositione inter 65 damnatas ab Innocen-
tio XI, quae aiebat sic: non est illicitum in Sacramentis confe-
rendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, re-
licta tutiori. Ad ant. nego ant.: sicut obligationi
ieiunandi legis, sacrum audiendi, aut officium recitandi, satis-
fecisse creditur ille, qui probabiliter existimat, se ieiu-
nasse, sacrum audivisse, vel officium recitasse, ita siliter sa-

infecisse credendus est, qui probabiliter existimat, se non peccare, vel periculum omissionis ea in sententione exposuimus. Ad 1um probationem dico cum Card. de Lugo, et aliis, eum, qui novit, se debere contractum ex promissione liberali, satisfecisse debito, si iudicet probabiliter, se illa solvisse: si autem deberet illa contractum ex contractu, non satisfacit, eo precise quod probabiliter iudicet, se eum solvisse; ratio est, quia ex usitata contrahentium consuetudine recepta, et explorata stat, contrahentes esse mutuo obligare ad certam pecuniam de tradenda pro mercibus certo accepti, quia qui de utraque re est invicem commutatum, respicit equalitatem rei ad rem, non precise existimatum, sed certum: in preceptis autem aliarum virtutum sufficit credere observanda probabiliter; quia ad nil aliud Deus obligat pro observatione, ne conscientiam mille scrupulis implicet. Ad 2um ratio ex supra dictis: Ideo enim id verum est, quia cum tunc immineat periculum in re gravissima, non solum precipitur honestas operationis, sed etiam valor operis; supponimus enim tunc esse unicum medium ad securitatem eternae salutis; notandum tamen, eum, qui in articulo mortis

preter peccatum dubium hoc aliud magis certum sibi suspectum, et illud exponit, illud lethale dubium pergere mine posse, si probabiliter non omisit, vel probabiliter leve vel probabiliter iam confessum; quia tunc non imminet in re periculum frustrandi sacramentum; modo tamen habeat dolorem ex motivo universali. Ad 3um probationem: non est necesse institui eius assumptum resolvere, vel in examen nunc vocare: unice sufficimus, poenitentem posse praetermittere lethale dubium, si possit probabiliter iudicare, se iam illud esse confessum, aut se non peccasse lethaliter; an vero ita iudicare possit, quando equali utrinque fundamento trahitur, et retrahitur, questio est diversa, nec praesente instituti; interim tamen affirmativam existimo probabiliorem, quam obiter exemplum ostendit, et alia similia, quae frequenter reddit Auctor, ex illis, ut summum, refici, non posse unquam se resolvere in alterutram contradictionis partem, quando motiva equalis probabilitatis sunt similia; secus vero quando sunt dissimilia, seu diversa, quia quidem dis

cujus ego n satis percipio: sit ergo illa sint,=
utrumq manet æqualis ponderis, et aliud suffi
et movet ad argum, aliud ad dispm, n minus
quæ si forent dissimilia, ut suponitur; intus
autem n moveret ad argum, l ad dispm ob mo
tivum tale, sed totum, ide q est verosimi
le.

Hac ergo motivorum diversitate relicta, reddo,
intum in specie duplicis motivi æqualis sit se
solo n posse erumpere in argum unius extremi
præ alio; q rationes utrinque eliduntur, bene tm ex
imperio voluntatis, quæ pt movere intum, ut sig
nat in unum extremum, q sibi gratius: et sic
sæpe contingit in rebus facti: audit de quis a
Petro, Titium esse occisum, a Paulo autem æque ve
raci audit oppositum. in his casibus experientia
ostat, voluntatem trahere intum ad argum illius extre
mi, q magis sibi placet: tunc autem motivum
voluntatis e ille asensus ut sibi gratior, motivum 3o

intus e sufficientia obti motivi ad argum. Dices:
tunc intum debilitari illa motiva, et n esse su
fficientia ad argum. Resp. illa motiva n debilita
ri intrinsece, sed totum extrinsece, quatenus
sit motivum A sufficientia trahat ad argum prudenter
tum retrahitur tm motivum B; hoc autem uince
probat, intum n posse tunc se solo inclinari ad
motivum B, q impeditur a motivis A; interim
autem in quolibet motivo experitur suam sufficientia
trahactivam ad sui argum: motivum q argum impe
rati a voluntate e sufficientia obti motivi, motivum
2o imperii e maior complacentia reperta in ar
gu imperato.

Ad 4m probationem, nego sequelam: nam
esto, q perum probabiliter n omnino reticeatur, n
exponitur sacrum potenti periculo nullitatis, modo
alia materia naturalis, seu sufficienti exponatur; si 2o
alia materia probabilis exponitur, sacrum fortas
se nullum erit, q fortasse illud perum n fuit:
admittendo igitur absolute, n licere unam materiam pro

babilis in specie ritioris, manebit tum liciTus opinionis probabilis relinquendi perinde probabilitatem non amissam absque ullo periculo incidendi in propositionem damnatam circa quam. Notandum 1°, damnatam talis propositionis non comprehendere saltem explicite suscipientes Sacra, sed solum illa administrantes, aut conferentes; ait enim in Sacris conferendis: et licet magna DD pars teneat, comprehendi saltem implicite suscipientes, quam sententiam tenent cum Dom nostro P. Cardenas, Lacroix, et plures alij cum omnibus illis, qui ante decretum Innocentij id docebant, esse omnino illicitum usum opinionis probabilis, relicta tutiore circa valorem cuiuscumque Sacramenti quos videre licet apud P. Dicastillo tract 2° de Sacris dubio 8, licet nunquam hae sententia sit valde probabilis; quia omnes obligari videntur pro debita Sacro reverentia non illud exponere periculo probabili nullitatis, quando certo potest eius valor obtineri; non tamen desunt AA, qui docent, suscipientes adhuc implicite in damnatione non contineri;

51

tum quia motivum damnationis non exprimitur esse reverentiam debitam Sacro, et suscipiens satis reverentiam illud tractare videtur, si ex iudicio probabili eius maiorem offerat: tum quia motivum damnationis potius esse charitatis lex, quae praescribit ministris regulis, ut tutiori, quo possunt modo se gerant cum suscipientibus, quum propterea suscipientes teneantur, tutiori, quo possint modo agere in his, quae ad ipsos spectant: nec medicus non potest uti medicamento minus probabili, potest 1° aegrotus. Sed quidquid de hoc sit, et licet damnatio comprehendat suscipientes, ut verius iudico, notandum 2° non esse illicitum usum opinionis minus probabilis tutioris pro libertate circa licitam susceptionem huius Sacramenti, quoties manet certus illius valor. Notandum 3°, neque esse illicitum eiusdem opinionis circa illius valorem in his, quae non dependent immediate a Christi institutione, sed ab Ecclesia suppleri possunt sicut circa legitimam Sacerdotis Iurisdictionem; licet enim opinio illa probabilis est vera in re, et sic

ualidũ erit absolutio sacri, l(icet) falsa, et tũc iurisdictio, quã Sacerdos aliũde n(on) habebat, ab Ecclesia cõferri: n(on) ig(itur) manet tũc Iurisdictio mere probabilis, sed o(mn)io certa. Notandũ 4, = usũ opinionis probabilis n(on) damnari q(uoa)d ualorẽ Sac(ramen)ti, nisi relicta tutiori: dũ q(uoa)d n(on) data tuta, quã relinquatur, manet licitus usus opinionis probabilis p(ro) ualore q(uoa)d in respectu probabilioris p(ro) nullitate. Notandũ 5.o illa uerba relicta tutiore n(on) obligare ad quẽcũq(ue) modũ tutiorẽ ex accuratissima, et molestissima diligẽtia, sed solũ diligẽtia prudẽti, et moralis, ut frequẽter explicat Aut(or), et praxeo sua det: 1.o q(ui)a damnatio n(on) praecipit, ut tutior modus procuretur, nisi quãtũ sufficit, ut n(on) relinquatur talis modus, ne aũt relinquatur, sufficit, si sequatur prudẽti diligẽtia, qualis adhiberi solemus in re graui. 2.o q(ui)a si maior diligẽtia, quã prudẽti adhibita postularet, ne tutior relinquatur, sacrũ poenit(entiae) esset nimis grauis,

ue, et molestũ, tũ ministris, tũ poenitẽtibus; incredibile aũt e(st), hãc grauẽ molestiã impositã ee a Chro, l(icet) eius Ecclesia p(ro) hoc Sacro suscipiẽdo. Notandũ 6, ne nimis scrupulis scateãt tã in ministrãdo, quã in suscipiẽdo hoc sacr(amentum), cõferaris, qui probabiliter iudicat, poenitẽtẽ ee satis dispositũ, n(on) teneri ad extraordinarias diligẽtias, l(icet) interrogationes molestas, p(er) quas tutiorẽ materiã Sacr(amen)ti reperire inueniret, neq(ue) ipsũ poenitẽtẽ in adhibẽda materia ualida huius sacr(amen)ti teneri ad sequẽdas opiniones tutiores quãsq(ue), sed rigidiores, et in praxi difficiliores, ne quãe adacere procurãdũ dolorẽ supernalẽ, ad importune cõsulẽdos DD ad inquirẽ diuersitatẽ opinionũ probabiliũ, sed acquiescere pot(est), si aca prudẽti cõsultationẽ, aut prudẽti studiũ p(er)mittat, eq(ui) materiã ponat, quã, et qualẽ solẽt uiri prudẽtes, docti, et timorati; ita enim si gerẽs n(on) censetur relinquere uiã tutiorẽ, l(icet) solũ probabilẽ sequatur

Sectio 4a

De peccato iam remisso, et de comisso in instanti Baptismi.

Certum omnino est, mortale iam remissum per contritionem perfectam, atque remissum indirecte per Sacramentum pœnitentiæ adhuc esse materiam necessario confitendam, si nempe in confessione expositum est; quia per contritionem perfectam non remittitur nisi cum proposito illud confitendi; et dum in Sacramento fuerit indirecte remissum, quia vel oblivione, vel alia iusta causa praetermissum est, superest adhuc obligatio subiiciendi illud clavibus Ecclesiæ. Certum est e contra tale iam remissum in confessione expositum, et certo per talem remissum adhuc esse materiam sufficientem, et voluntariam huius sacramenti. Et non opponatur alia: hoc utitur tum ex usu fidelium, et universalis Ecclesiæ usu tum Extravaganti communi inter cunctas in qua mandatur ut salubriter iteratur confessio peccatorum.

Huic veritati du-

plex occurrit difficultas 1o desumi potest a forma Baptismi, quia ideo iterari non potest quia solum initium et ad delendum originale, et ex requisitis alia peccata ante Baptismum commissa; cum autem hæc per 1. Baptismum supponantur omnino remissa quoad culpam, et pœnam, ideo prius iteratio foret superflua: ergo nec Sacramentum poenitentiæ potest ... peccata penitus in eodem Sacramento remissa. 2o difficultas desumitur ex ipsa absolutionis forma, quæ verificari non posse videtur, quando culpa et pena est penitus ablata; dum enim sacerdos nomine Christi dicit ego te abluo, ipsius esse videtur, ego tibi quicquid ... est remitto, ubi autem nihil est, quod remittatur, nullum est potestas remittendi: nec si Petro tenebar centum, et illa iam solvisti, vel iam aliunde debitum omnino extinctum est per remissionem, nequit Petrus verum, atque verum remittere, neque a debito absolvere: idem ipsum accidit in Tribunali fori iudicii, ubi postquam iudicium absolutum est, nequit denuo sententia proferri, sed prius lata firmari, quæ nova non est, sed eadem denuo declarata. Ad 1o difficultatem facile respondetur, Baptismum non ideo praecise iterari non posse; quia per primum Baptismum omnia peccata supponuntur extincta penes culpam, et pœnam; ideo enim semel

ea dimitti, cum venari non posse contritio, quam ad 1m Bap
reponuntur; non 1o contra alia, quam respiciunt praecipua quia
secundum rationem est; quia Bap est natiuitas, et generatio
in Chro, et de respectu natiuitatis, et generationis est,
ut unica scilicet: nam enim siquis post natiuitatem obiret
et vitam iterum recuperaret, non illum nasci, sed resurgere
re diceretur, ita qui Bapo vel acepto gratiam amitit, et
spiritualiter moritur, si vitam ad gratiam redeat, non hic nas
ci, sed resurgere dicendus est. Bapus autem institus a Chro
non ad remittendum, sed ad nascendum, accedit quod Bapus impri
mat characterem indelebilem in aa, nec possunt in ea
existere duo characteres eiusdem speciei. Ad 2m difficul

tatem reddit Card. de Lugo, verba absolutionis adhuc cum
peta penitus remissa reponuntur, verum praeferre;=
quia verbum absoluo, l remitto non significant remissionem, prae
cise tunc fienti, sed l tunc fieri, l factam: nec qui vel
nouit, potest uoluntatem renouare, repetendo suam uoluntatem: idem est
dicere, verum remitto, accepto uoluntatem remittendi, reddendo
porro cessionem iuris de se sufficientem ad remittendum peccatum, nisi
erat remissum: hinc si Petro soluisti centum, quos debebas

n. e Petro locus ad exigendum debitum per remissionem; quia
cum obligatio iam sit extincta, solum potest fieri per infractionem pri
mae uoluntatis remittendi; cum autem haec non praecesserit, re
peti non potest; si vero debitum extinctum sit per liberalem remissionem,=
poterit haec vere fieri, cum uoluntas illa possit infrangi. Haec

quidem explicatio probabilis est; solidior tamen est, quam tradit
ex D. Tho quam idem est dicere, ego te absoluo, ac ego tibi ex
no gratiam de se remittentem, quia ignis semper uerum est, te
peta reponantur per accidens remissa. Hic parata discrimi
ad exemplum productum de remissione in hunc, quam cum nu
llam infundat gratiam de se remittentem, nullum potest haec uera
esse, quod iterum reponitur remissionem iam factam, quam unice posset sig
nificare hica forma remittendi: et quo parata discrimine
respectu infractionis iustitiae prolatam in Tribunali forensi,
quam totum est noua declaratio eiusdem effectus iam praeteriti
sententiae damnationis st, l absolutionis a culpa sola allegata, et
probata, at l in Tribunali huius Sacri non est praecise
noua declaratio eiusdem mortis, et causae, sed noua gratia
remittens infusio, nouusque ordo Sacri.
Circa peta
l venialia noua difficultas oritur: supra enim di

xoinum, pcca venialia ee maxg insufficiens huius sac
ni: dy q° c^a illa, presentiy nola sunt abluo cadit, q
nis ablutionis exit hic: oftro ubi gqg de ic reomili
ug g venialiy: hic autg sgnus videtur ee falsus;
cy eny gra sanctificqi, quqnvis valde intsia, n i ve
nialiy eficaciter excludua, pt coexistere cy quolibet
pcco veniali. Hinc difficultt reddeo, gxqz pugnare ut
gra e, nec venialiy eficaciter semi excludug; ee
autg excludug eany, ut p Sacr collatq; q° ex ins
tione Chri disposity e, ut deleatur venialis culpa, q°
iubritur, ut huius Sacr mater: gra q° ut Sacrta infu
sa e venialiy excludua ex institone Chri. c^a pecy

Circa

pecy in instgn Bap smiy movetr qugito subtilis
magis, qug ad praxim nata: an st s mera Sac
n poena? Pecy hoc insitere pt in ipsa volunte indigne
suscipigdi Bap, vocatque pecy fictionis; q° alr n fin
gere hoo, ie velle, sed serio vellet baptizari, ut na
suy e in adeltas ad valorg Sacri; fingit tm, sese
nyaare pecco, cy revera peccet. Potest vtq hoc pecy sin
sere in aliqua alia volunte prava p accidgs magis

Baptismi susceptionq, qualis esset volutas surgdi
lq, quqqug hgc volutas dificile poset existere si
ne altera volutate indigne suscipigdi Baptismy;
qui eny fieri pt, ut hoo i in volunte pecgdi letha
liter, dy suscipit Baptismy, et aliqde hac sub vo
lute digne suscipigdi illy? Very quidquid de
hoc s.

Prima sgna tenet, nully pecy coexistgs Bap
tismo pertinere ad Sacr poenit. Ita plures, quos
allegat, et sequitr la P Tyrrus tom 3 disp 3^a
2^a sgna tenet, og pecy in illo instgn smiy ee sfug
dy. Ita cois nry cy Card de Lugo disp 16 de poenit
sect 5^a. 3^a distinguit inter pecy fictionis, q° smi
tit indigna susceptione Bapi, et pecy pure smi
tgs ipsig Bapi susceptionq: de primo afirat ee sfi
tgdy, negat tm de secudo. Ita plures Thomistay
apud Salmgt disp 2 dubio 2 § 7°, et aliqui
ex nris cy P Vazquez, qug sgtg probabilg
apelat Thom D tom 3 in 3^a p disp 28 sect 5^a.=

Secy

dg sgng cy Card de Lugo amplectimur, et prob:
in lege gratiae nully e pecy, q° n i remisibile directe
et p se p Sacr Bapi, l poenit, alias n esset

lex perfecta; sed peccatum coexistens Baptismo, sive vir-
tus in ipsa indigna receptione, sive cum receptio-
ne existat, non est per se remissibile per Baptismum: ergo per poe-
nitentiae Sacramentum. Probatur maior praeoccupando principium adver-
sariorum argumentum: peccatum coexistens Baptismo, quoque non est re-
missibile per illum, ac peccatum, quod ad Baptismum subsequi-
tur; sed hoc 2um omnes non est remissibile per Baptismum: ergo neque
illud. Probatur maior: Baptismus ea gratia remissiva peccatorum
confertur, ut munus postulat, quod peccata, quae remittit
non sint praesignata, quae quod non sint subsecuta: ergo peccatum
praesignis Baptismo quoque non est remissibile per illum, ac peccatum,
quod subsequitur ad Baptismum. Ani[illegible] constare videtur; quod Bap-
tismus est impositus conferre gratiam peccatorum remissivam per ea-
m, per quod praesigens aliquod lethale peccatum. [illegible]

1o. Baptismus non habet vim remittendi peccatum sibi praesignis, remi-
ssione sumpta cum tali praesignia; cum neque ad peccata praece-
dentia talem vim habeat, quae impeditur dum adest in actu Bap-
tismi aliquod lethale peccatum; sed aliunde neque vim habet re-
mittendi peccatum sibi praesignis, remissione sumpta pro
remotione Baptismi, et peccati: ergo. Probatur minor: ut Bap-
tismus praesentatus remittat peccata, quae postulat

56

ut sublatum impedimentum; alias maiorem efficaciam
haberet ut remittendi, quam ut existendi; sed tale im-
pedimentum erat peccatum, quod fuit sibi praesignis: ergo ut
Baptismus praesentatus remittat peccatum eiusmodi postu-
lat, ut ablatum sit peccatum, quod fuit sibi praesignis; at
qui Baptismus non est per se remissivus illius peccati
quod eiusmodi supponit remissum: ergo Baptismus non per se
remissivus peccati, quod fuit sibi praesignis. Confirmatur: non
est credibile, Christum instituisse Baptismum ad remittendum
illud peccatum, quod per Baptismum remitti non potest, nisi suppo-
natur aliunde remissum; sed huiusmodi est peccatum prae-
signis, seu coexistens Baptismo: ergo. Dices: peccatum praesignis
Baptismo, licet nequeat per ipsum primo deleri ut praesignis;
bene tamen ut peccatum; per accidens autem esset, quod fuerit
praesignis, ac proinde quod erit per accidens, quod nequeat dele-
ri per Baptismum. Sed contra: nam licet per accidens sit peccato, quod
subsequatur ad Baptismum, per se tamen competit Baptismo, non
posse delere peccatum, quod subsequitur ad eius recep-
tionem: ergo licet per accidens sit peccato, quod sit praesignis Baptismo;
per se tamen competit Baptismo non posse delere peccatum sibi

præsept: sicut enim subiectio peti ad Bapm extrahit illud a natura, secundum quam institutus est Baptismus, ita et præexistentia, seu coexistentia peti cum Bapo extrahit illud a tali natura ob eandem rationem.

Obic. 1º: Trid. docet, pœnit. Sacr. prodesse lapsis post Bapm tantum, ut habetur sess. 14 cap. 1º, et cap. 2 expresse ait, Ecclesiam in neminem iudicium ferre, qui non prius per Bapi ianuam in ipsam fuerit ingressus; atqui petm præs. Bapo non est lapsus post Bapm, neque peccans dum baptizatur, adhuc est per Bapi ianuam in Ecclesiam ingressus: ergo neque Ecclesia erga illud petm exercere pot iudiciale Sacrum, neque pœnit. Sacr. prodesse pot lapso per tale petm. Huic obiectioni facile videtur, exponendo mentem Trid.: illud enim post, et illud prius nequaquam non possunt sumi in rigore phico, sed negative, et in sensu æquivalente. Secundum Christi institutionem, ad quam perinde sehabet petm Bapmo præs., ac petm post ipsum Bapm commissum: et peccans, dum in Ecclesiam ingreditur, perinde se habet, ac si iam prius esset ingressus, quam expositione data, nulla

restat difficultas.

Interpretatio autem hæc, seu expositio mentis Trid. neque arbitraria est, neque aliena a fine Domini institutionis: non est arbitraria quia Trid. ipse inde colligit, Sacr. pœnit. solum esse institutum pro lapsis post Bapm, et pro illis, qui prius iam in Ecclesiam ingressi; quia secundum Apost. ad Corinth. 1ª cap. 5 quid mihi de his, qui foris sunt iudicare? ergo secundum mentem Trid. non arbitrarie, nempe, sed verbum Apost. eiusque per illud post, et illud prius solum excluduntur a iudicio Sacrali pœnit. illi, qui foris sunt, et qui foris peccant, id est extra Ecclesiam; qui autem peccant, dum baptizantur, perinde se habent saltem æquivalenter, ac si post Bapm peccarent, et prius in Ecclesiam ingressi; de illis enim minime verificatur foris non esse, neque extra Ecclesiam peccant, non minus quam si post Bapm peccarent. Neque est interpretatio aliena a Christi institutione, quin potius ei consentanea; Christus enim instituit Sacr. pœnit. ad illa peta delenda, quæ prodesse nequit Bapi; ut autem ex probatione constat Bapi nequit prodesse ad delenda peta illi præexistentia

seu coexistentia: ergo ex vi Christi institutionis talia peccata
perinde se habent, ac si essent post Baptismum commissa: quod sin
minus fiat, equivalenter saltem commissa post Baptismum;
profecto, si adultus aliquis rite baptizatus, et statim
moriturus, diceret, se in suscipiendo Baptismo lethaliter
peccasse, neque aliud peccatum quam veniale commisisse, quid,
rogo, facturus erat, ut iustificaretur? Si dicas,
recurrendum illi esse ad contritionem perfectam. Insurgo
sic: ergo nullum est in hoc casu Sacramentum, quod per se remi
ttat tale peccatum: non Baptismus: nam prius per contritionem iu
stificandus est, ut obtineat illius effectum: aliunde non
per Sacramentum poenitentiae, cum ex adversariorum tale peccatum non sit materia
talis Sacramenti: ne quod hoc dicatur, tenendum est, tale peccatum esse
materiam Sacramenti poenitentiae. Obiicies 2°: Baptismus est aplicatio sangui
nis Christi, ad remittendum omne debitum illius usque instantis: ergo
ne unum excipiatur peccatum quod in illo instanti committitur: si
cut sanguis Christi remittere potuit peccatum in eius effusione
a Iudeis perpetratum. Respondetur: quod si Rex remi
tteret subdito omne debitum instantis usque ad momentum remi
ssionis, remissio illa extenderetur quod ad debitum contractum
in illo momento; sed Christus per Baptismum remittit omne debitum

contractum usque instantis Baptismi: ergo remittit quod debitum, seu
peccatum in tali instanti contractum. Respondetur 2°: peccata commissa
in instanti Baptismi non pertinent ad Iurisdictionem Eccle
siae: quod debeat esse per Baptismum. Antecedens probatur 1°: quia Ecclesiae
Iurisdictio solum est circa homines ut Christianos, ac proinde ut
praesuppositive baptizatos. 2° quia Ecclesiae praecepta neque
ut obligare in ipso instanti Baptismi, nisi supponat Baptismum
praecedentem prioritate naturae; alias Ecclesia extenderet
Iurisdictionem in homines non sibi subditos; sed talia prae
cepta nequeunt praesupponere Baptismum praecedentem priori
tate naturae, saltem ut pro illo instanti obligentia: ergo nequeunt pro illo
instanti dari talia praecepta. Patet minor: nam praecepta quae
per priori naturae supponunt Baptismum, supponunt quod gratiam per Baptismum
simul collatam; data autem supposita gratia per priori, nequit
succedere pro illo instanti obligatio praecepti tunc violabi
lis; alias in eodem instanti cohaerere possent gratia per priori, et
peccatum per posteriori. Ad argumentum respondeo, Baptismum esse aplicationem
sanguinis Christi, quae postulat existentiam ad suum effectum debi
tam suscipientis dispositionem, partem namque constituentis in carentia pe
ccati pro illo instanti commissi: unde extendi non potest ad remittendum

illud pecc impeditivus effectus Bapi: explicatur ex fu
nere sanguinis Christi in eius sanctissima passione
ob ... nos; quia Christus non obtulit sanguinem precise
pro illis hodie, qui eius sanguinem non effuderunt, sed
pro omnibus, quicumque, et quomodocumque peccaverunt; Bapus
autem instituitur in remissionem peccatorum sub ratione aeter
nali in adultis, quia actualiter non peccarunt, sed per remotio
nem obicis se disponerent. Primum ergo debet intelligi obi
cis remotio, quae intelligatur Baptismalis remis
sio; atqui remotio obicis posita est remissio pecc in
Bapo, vel ex Bapo omissi: ergo Baptismalis remissio non se
extendit ad illud pecc, sed vel carentiam eius supponit, vel
remissionem eius aliunde ponendam requirit. Ad
Ad pri

mam confirmationem respondeo, quod non illa Regis remissio signatur
particulariter, ne per instans in quo hic effectus existe
ret absentis debiti contractio, debitum contractum in illo
momento non est mata, ad quae se extenderet illa remis
sio: hic autem est casus, circa quem quaestio nostra versa
tur. Ad 2am confirmationem, distinguo antecedens: pecc omissa in
instanti Bapi non pertinent ad Jurisdictionem Ecclesiae

concedo antecedens: ad Jurisdictionem Ecclesiae sacralem re
missivam, nego antecedens, et consequentiam. Ad primam eius pro
bationem, concedo, Jurisdictionem Ecclesiae praeceptivam esse circa
hoc ut Christus proportionale; nego tamen id ipsum de Juris
dictione sacrali remissiva, ad quam sufficit esse Chris
tianum existere, seu in ipso instanti, et exercitio Bapi
ratio discriminis est; quia ut in 2a probatione confirmatio
nis probatur, Ecclesiastica Jurisdictio praeceptiva debet
exerceri per quam subditos, non ita ut ipse actus praecepti
di ipsa ratio subditos faciendi, sed ita ut iam pro
positive subditos obligandi; hoc enim non fiunt Ecclesiae
subditi per praeceptum, sed per Bapum: Jurisdictio autem
sacralis remissiva se extendit in Ecclesia ad remissionem
dum per praeceptum sacr, quidquid non est remissibile per Bap
tismum: id autem originale est, non esse remissibile per Bapum pe
ccatum illi praecedens, et quod est ipsi Bapo impedimentum, quale
est omne pecc Bapo coexistens, sive natura praecedat,
sive subsequatur, sive comitetur, quod nostra non interest.
Et haec ad 2am probationem responsio. Obic 3o: veniale
omissum in instanti Bapi remittitur per Bapum: ergo et